

Anna Maja Olofsdotter och efternamnet Sjögren

Alfreds mamma, Anna Maria, hade ju en okänd pappa, men han hette antagligen Olof eftersom hon kallas Olofsdotter i alla källor. Vad jag har hört kallades hon för Anna Maja. Anna Majas mamma vet vi i alla fall vem hon var, hon hette också Anna Maria, men Nyberg i efternamn.

Anna Maria Nyberg var alltså Alfreds mormor. Hon föddes i Karlstad 1827 (och dog i Nordamerika!) som dotter till "Trumslagaren vid Älvdals kompani" Nils Svensson Nyberg och hans hustru Anna Ersdotter. Anna Maria hade en tre år äldre bror som hette Sven. På grund av pappans arbete som regementstrumslagare flyttade familjen runt mycket, men till slut hamnade de på Soldatbostället i Munkerud, Ransätters socken.

År 1839 drabbades familjen Nyberg av två tragedier, sonen Sven miste högra armen i en olycka och mamma Anna drunknade i Klarälven. Om hur Svens olycka gick till står inget skrivet, men mamma Anna skulle antagligen skölja tvätt i älven. Det var i den 7 april som hon halkade och ramlade i det kalla vattnet. Hon hittades inte förrän den 22 juni. Anna Maria var då 12 år och Sven 15.

Året efter gifte pappa Nils om sig och fick så småningom 6 barn till. Sonen Sven dög ju varken till soldat eller till jordbruksarbetare med bara en arm, men som tur var hade han tydligen "läshuvud" och utbildade sig till skollärare. Kanske hjälpte socknen till med att betala utbildningen?

Anna Maria arbetade som piga runt om i socknen till år 1850. Det året, då hon var 23 år, flyttade hon plötsligt till Sunne. Där föder hon sitt oäkta barn, Alfreds blivande mamma, som hon döper efter sig själv - Anna Maria. Det kan inte ha varit lätt att försörja sig när hon även hade ett litet barn att ta hand om. Men hon lämnade inte bort sitt barn eller flyttade hem igen, som många andra gjorde, utan hon försökte klara sig själv. Kanske skämdes hon inför pappan och ville inte vara till besvär, han hade ju haft så mycket bekymmer ändå.

Efter att ha arbetat som piga på olika ställen i 6 år, träffade hon på Lars Eriksson, en bondpojke från Sunne. De gifte sig och fick en dotter, Lovisa. Nu hade Anna Maria i alla fall någon att dela mödorna med. De flyttade runt och arbetade på olika gårdar när det efter fem år yppades ett utmärkt tillfälle till att få en egen gård!

Kanske fick Anna Maria ett brev från pappa Nils där det stod att han ärvt en gård i Västansjö strax söder om Sunne. Det var den gården hans mamma Karin, Anna Marias farmor, var född på. Kanske hade en kusin till honom, utan andra arvingar, dött och efterlämnat gården till honom. På den tiden ärvde även kusiner. Pappa Nils tyckte väl att han hade det bra på gården i Munkerud och

eftersom ju sonen Sven var skollärare så gick förfrågan vidare till Anna Maria och hennes man Lars. De tackade naturligtvis ja och 1863 flyttade de in på gården Sjögränden i Västansjö med sina två flickor, Anna Maja och Lovisa.

Anna Marias släkt hade bott i Västansjö åtminstone sedan början av 1600-talet. På den tiden bodde Alfreds mormors farmors farfars farmors far och mor där, de hette Per Eskilsson och Sigrid och var födda runt 1600. Vilken lycka att få en så gammal fädernegård i arv! Undrar om Anna Maria tänkte på det?

Lars, Anna Maria och döttrarna fick säkert mycket att göra på gården, för åren innan de flyttade dit hade där bara bott gamla människor. Några av dem bodde kvar och hjälpte väl till så gott de kunde. Nya pigor och drängar blev också anställda. Dottern Anna Maja arbetade som piga i Sunne några år, men kom sedan hem igen. Alla flickor skulle iväg och "tjäna piga" några år för att lära sig sådant som deras mamma kanske inte kunde. Och pojkarna skulle naturligtvis arbeta som drängar på andra gårdar. Det var bara bra om man fick lite idéer utifrån.

En dag i januari 1872 anställdes en ny dräng på gården, han hette Jöns Olsson och var en 30-årig dräng från Ekshärad. Han hade ett skamfilat rykte i sin hemsocken, men om det visste den nu 22-åriga dottern Anna Maja naturligtvis ingenting. Hon blev genast förälskad i den nye drängen. Det gick som det brukar och en månad senare insåg hon att hon var med barn. De förlovade sig i februari och gifte sig i mars och den 20 september föddes sonen Olof Alfred, ungefär 9 månader efter det att Jöns första gången klev in genom dörren på gården.

Jöns var en orolig själ, han ville mer än att bli dräng eller bonde, han ville inte ens bo i Värmland. Det måste finnas något annat! Han hade redan för några år sedan arbetat i Söderhamn och nu gav han sig iväg igen! Men Anna Maja kom efter och med sig hade hon lille sonen Alfred och dessutom ett barn i magen! Den här gången skulle han inte få smita! Kanske hon nu hade hört talas om det oäkta barnet Jöns hade varit far till i Ekshärad, barnet som tyvärr dött innan det fyllde 1 år.

Det var nog inte så lätt att ta sig från Sunne till Söderhamn på den tiden, men det gick ju tåg. Kanske var hon tvungen att resa via Östersund eller via Stockholm? En skröna inom familjen säger att Anna Maja *gick* hela vägen till Söderhamn med Alfred på ryggen! Fram kom hon i alla fall för nästa son, Lars Johan, föddes i Söderhamn 1875. En tid efter att barnet var fött reste hela familjen tillbaka igen till Västansjö. Men det blev för mycket för det minsta barnet som dog bara 7 månader gammal. Nu tyckte nog Jöns att han väl var tvungen att hålla fast vid den här envisa kvinnan och de flyttade allihop till Söderhamn för gott. Här föds 1877 en ny liten Lars Johan och sedan 6 barn till.

På gården i Västansjö gifter sig även Anna Majas halvsyster Lovisa och hennes man, Karl Fredrik Lindberg flyttar till gården, men redan 1882 sticker han iväg till Amerika. År 1887 kommer han hem igen för att hämta Lovisa och deras son Karl Valfrid. Mamma Anna Maria och pappa Lars blir kvar. Pappa Lars kanske redan då var krasslig, för två år senare så dör han. Nu bestämmer sig gamla Anna Maria för att flytta även hon. Hon säljer gården och, 62 år gammal, emigrerar även hon till Amerika! Heja Anna Maria och good luck!

Hur var det nu med namnet Sjögren? Jöns började kalla sig Sjögren efter att han gift sig med Anna Maja och gården i Västansjö hette Sjögrän eller Sjögränden, det står lite olika i källorna. Sjögrän och Sjögren är ju mycket lika och kanske de på värmländska uttalas precis likadant? Just vid den här tiden var det ju mycket populärt att anta ett släktnamn och känner jag Jöns rätt så hakade han naturligtvis på. Efter sin egen födelsegård, Solberg, ville han kanske inte heta, han var antagligen sur på hela socknen och kände sig missförstådd. Prästen i Ekshärad hade nämligen jagat honom för att kanske få honom att gifta sig med flickan han gjort med barn, men kanske Jöns ansåg att det lika gärna kunde ha varit någon annan som var far till barnet, vad vet man. Anna Maja var säkert mer än nöjd med efternamnet Sjögren, kanske var det till och med hennes idé!